

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

16 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Łodko (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Marcin Krajewski (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 16 listopada 2023 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej [...]. Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 16 grudnia 2020 r., I ACa 792/20,
w sprawie z powództwa [...]. Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W.
przeciwko D.O. i P.O.
o zapłatę,

- 1. oddala skargę kasacyjną,**
 - 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanych po 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**
- (E.M.)

UZASADNIENIE

[...] Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych D.O. i P.O. 1 151 320,74 zł z odsetkami. Po podniesieniu

przez pozwanych zarzutu przedawnienia, w piśmie z 8 stycznia 2020 r. powód zredukował żądanie do 908 693,57 zł z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do nieruchomości obciążonej hipoteką oraz zgłosił jako ewentualne żądanie zasądzenia od pozwanych solidarnie 193 500,07 euro, także z ograniczeniem odpowiedzialności do nieruchomości i sumy hipoteki.

Wyrokiem z 20 marca 2020 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu umorzył postępowanie w odniesieniu do 242 627,17 zł i oddalił dalej idące powództwo.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że pozwani w styczniu 2009 r. zawarli z Bankiem S.A. we W. umowę dewizowej pożyczki hipotecznej w kwocie 175 300 euro. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki była hipoteka ustanowiona na bliżej określonej nieruchomości lokalowej. Umowa przewidywała m.in., że bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny i na jego podstawie pożyczkobiorcy poddają się egzekucji co do kwoty pożyczki wraz z dalszymi związanymi z nią należnościami. W art. 7.01 ust. 4 umowy pożyczki przewidziano, że z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego bank dokona konwersji (zmiany) waluty pożyczki dewizowej na złote przy zastosowaniu kursu sprzedaży dewiz banku z dnia konwersji.

Pozwani zaprzestali spłaty pożyczki, w związku z czym bank wypowiedział umowę, a 11 sierpnia 2011 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu 12 grudnia 2011 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie nadał klauzulę wykonalności. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem komornika z 9 listopada 2015 r. Jeszcze przed jego umorzeniem, na podstawie umowy z 16 grudnia 2014 r. Bank S.A. przeniósł na powoda m.in. wierzytelność objętą umową pożyczki wraz ze wszystkimi zabezpieczeniami, a powód został ujawniony w księdze wieczystej jako nowy wierzyciel hipoteczny. Już po doręczeniu odpisu pozwu w niniejszej sprawie, 24 czerwca 2019 r. pozwani sprzedali nieruchomość obciążoną hipoteką.

Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo w części, w której postępowanie nie zostało umorzone, gdyż uznał, że pozwani nie mają legitymacji biernej w sprawie. Zbycie nieruchomości nastąpiło zanim doszło do zgłoszenia roszczenia odwołującego się do odpowiedzialności rzeczowej pozwanych. W sprawie nie miał zastosowania art. 192 pkt 3 k.p.c., gdyż nieruchomość sprzedano przed doręceniem

pozwany odpisu pisma ze zmienionym powództwem.

Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał, że postanowienie umowy pożyczki przewidujące możliwość przeliczenia kwoty pożyczki dewizowej na złote przy zastosowaniu kursu sprzedaży dewiz banku z dnia przeliczenia jest niedozwolonym postanowieniem umownym, gdyż pozwala bankowi kształtować kurs w dowolny sposób. W związku z tym powód nie mógł domagać się zapłaty wierzytelności w złotych. Przeliczenie na walutę polską było przewidziane jedynie w postanowieniu, które jako klauzula abuzywna nie wiąże pozwanych.

Powód wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając go w części oddalającej żądanie zasądzenia od pozwanych 708 219,07 zł z odsetkami, i zażądał zasądzenia tej kwoty z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanych do nieruchomości obciążonej hipoteką.

Wyrokiem z 16 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację. Sąd drugiej instancji uznał za niezasadne stanowisko Sądu Okręgowego co do tego, że pozwani nie mieli legitymacji biernej i w sprawie nie stosuje się art. 192 pkt 3 k.p.c. Już w pozwie powód podniósł, że spłata zobowiązania jest zabezpieczona hipoteką, w związku z czym żądanie zgłoszone w piśmie z 8 stycznia 2020 r. nie było zmianą powództwa w rozumieniu art. 193 § 1 k.p.c., nie stanowiło zmiany podstawy faktycznej ani wystąpienia z nowym roszczeniem w miejsce dotychczasowego. Fakt, że w zgłoszonym w styczniu 2020 r. żądaniu przewidziane zostało ograniczenie odpowiedzialności pozwanych do nieruchomości objętej hipoteką, nie ma znaczenia, gdyż takie zastrzeżenie sąd umieszcza w wyroku z urzędu.

Oddalenie apelacji było konsekwencją stanowiska Sądu drugiej instancji co do tego, że powód nie ma możliwości domagania się zasądzenia należności w złotych. Niezależnie od oceny co do abuzywności postanowienia umowy przewidującego przeliczenie waluty kredytu na złote, ewentualna konwersja waluty pożyczki na euro nie powodowała zmiany waluty hipoteki. Skoro walutą zobowiązania pozwanych, jak i walutą hipoteki było euro, a możliwość konwersji przewidziana została wyłącznie dla potrzeb wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, domaganie się zasądzenia w złotych wierzytelności hipotecznej wyrażonej w obcej walucie, nie ma podstaw.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w sprawie nie miał zastosowania art. 358 § 3 k.c. Przepis ten stanowi o prawie wyboru przez wierzyciela kursu waluty, a nie samej waluty. Prawo wyboru waluty polskiej jako waluty świadczenia dla wykonania zobowiązania wyrażonego w walucie obcej przysługuje wyłącznie dłużnikowi.

Określając w apelacji zakres zaskarżenia i żądanie zmiany wyroku, powód zrezygnował z żądania ewentualnego zasądzenia kwoty 193 500,07 euro, które powinno być uwzględnione co do zasady. Ponieważ jednak żądanie było nakierowane wyłącznie na zapłatę w złotych, Sąd Apelacyjny oddalił apelację.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu drugiej instancji powód, zaskarżając ten wyrok w całości, zarzucił naruszenie:

1) art. 65 § 1 i 2 oraz art. 60 k.c. przez błędną wykładnię umowy pożyczki i uznanie, że nie dawała ona wierzycielowi możliwości dochodzenia zapłaty w złotych;

2) art. 68 w zw. z art. 65 u.k.w.h. w brzmieniu obowiązującym do 20 lutego 2011 r. przez przyjęcie, że wierzyciel hipoteczny dochodzący spełnienia świadczenia od dłużnika rzeczowego, gdy hipoteka była wyrażona w walucie obcej, nie mógł żądać zapłaty w walucie polskiej w sytuacji, gdy możliwe było skierowanie takiego żądania do dłużnika osobistego;

3) art. 509 § 1 i 2 k.c. przez uznanie, że powód nie mógł dochodzić od pozwanych zapłaty w złotych, podczas gdy wraz z wierzytelnością przeszły na powoda wszelkie związane z nią prawa, a pożyczkodawca przed dokonaniem cesji wystawił bankowy tytuł egzekucyjny na kwotę w złotych polskich;

4) art. 358 § 3 k.c. przez stwierdzenie, że wierzycielowi nie przysługuje uprawnienie wyboru waluty spełnienia świadczenia przez dłużnika pozostającego w opóźnieniu, podczas gdy w przypadku opóźnienia się dłużnika ze spełnieniem świadczenia prawo wyboru waluty świadczenia przysługuje także wierzycielowi;

5) art. 378 § 1 oraz art. 327¹ § 1 pkt 1 i 2 w zw. z art. 391 § 1 i z art. 387 § 2¹ pkt 1 i 2 k.p.c. przez nierozpoznanie zarzutów apelacji dotyczących oceny postanowień umowy pożyczki jako postanowień abuzywnych i niewyjaśnienie, czy Sąd drugiej instancji stwierdził ich abuzywność oraz jaki jest tego skutek.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwani wniesli m.in. o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz każdego z pozwanych kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się w pierwszej kolejności do jedynego zawartego w skardze zarzutu naruszenia prawa procesowego, należy zauważyć, że w istocie Sąd Apelacyjny nie wypowiedział się jednoznacznie, czy podziela stanowisko Sądu Okręgowego, zgodnie z którym art. 7.01 ust. 4 umowy, przewidujący przeliczenie należności z tytułu pożyczki na złote, stanowi niedozwolone postanowienie umowne. Związane było to z przyjętą koncepcją rozstrzygnięcia, zgodnie z którą nawet przeliczenie waluty zobowiązania na złote nie zmienia waluty hipoteki i nie umożliwia domagania się zapłaty w złotych od dłużnika rzeczowego. Ten sposób rozumowania może budzić wątpliwości, a w ocenie Sądu Najwyższego w pierwszej kolejności należy rozważyć, czy rzeczywiście uprawnione było przeliczenie należności z tytułu pożyczki na złote. To zaś wymaga oceny wskazanego postanowienia umowy. Dostrzegalny w tej mierze mankament rozumowania Sądu Apelacyjnego nie skutkuje jednak uchyleniem zaskarżonego orzeczenia, gdyż zgodnie z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. naruszenie przepisów postępowania może stanowić uzasadnioną podstawę skargi kasacyjnej jedynie w sytuacji, gdy uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Wpływu takiego nie można dostrzec w niniejszym postępowaniu.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ustalony jest pogląd, zgodnie z którym postanowienia uprawniające bank do jednostronnego określania kursu waluty wiążącego drugą stronę umowy kredytu, są nietransparentne, ponieważ pozostawiają pole do arbitralnego działania banku, a równocześnie obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem. W konsekwencji, jeżeli zostały one zamieszczone w umowie zawartej z konsumentem, mają charakter niedozwolonych postanowień umownych (zob. wyroki SN: z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, nr 11, poz. 134; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17; z 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18; z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 29 października 2019 r., IV CSK 309/18, OSNC 2020, nr 7-8, poz. 64; z 11 grudnia

2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr B, poz. 20; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22; z 30 czerwca 2022 r., II CSKP 656/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 52; z 28 września 2022 r., II CSKP 412/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 54; z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 334/22; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22; z 17 marca 2023 r., II CSKP 924/22). Sprzeczność z dobrymi obyczajami i naruszenie interesów konsumenta polega w tym przypadku na uzależnieniu wysokości świadczenia konsumenta od swobodnej decyzji banku, przy czym dla tej oceny nie ma znaczenia, w jakim stopniu bank w rzeczywistości z tej swobody korzystał. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną nie dostrzega przyczyn, aby odstępować od tego ustalonego poglądu. Nie ulega również wątpliwości, że odnosi się to do umowy pożyczki zawartej w niniejszej sprawie.

Powyższe oznacza trafność przyjętego przez Sąd Okręgowy wniosku, że art. 7.01 ust. 4 umowy miał charakter postanowienia niedozwolonego. Zgodnie z art. 385¹ § 1 zd 1. k.c. postanowienie takie nie wiąże konsumenta, natomiast § 2 tego samego przepisu stanowi, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. W niniejszej sprawie nie ma podstaw do uznania, że brak związania wymienionym postanowieniem prowadzi do upadku całej umowy. Pogląd o upadku umowy w razie niezwiązania postanowieniem przewidującym stosowanie dowolnie ustalanego kursu banku przy przeliczaniu zadłużenia z i na walutę obcą jest wprawdzie prezentowany w odniesieniu do umów kredytu denominowanego i indeksowanego, jednak w stanie faktycznym sprawy stosowna klauzula pełni zupełnie inną, daleko mniej istotną rolę – zgodnie z umową miała ona zastosowanie jedynie w wypadku wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Uznanie jej abuzywnego charakteru powoduje, że bank nie był uprawniony do wystawienia tytułu wykonawczego w złotych, jednak trudno przyjąć, aby mogło to wpływać na związanie umową co do zasady.

Spośród pozostałych zarzutów kasacyjnych w pierwszej kolejności rozważenia wymagają te, które zmierzają do zakwestionowania stanowiska, że w niniejszej sprawie wierzyciel w ogóle (a więc od dłużnika osobistego) nie mógł domagać się zapłaty w złotych, a jedynie w walucie obcej. Dopiero uznanie zasadności tych zarzutów sprawi, że potrzebna stanie się analiza zarzutu drugiego,

w ramach którego skarżący twierdzi, że wierzyciel uprawniony do dochodzenia świadczenia w złotych mógł żądać takiego świadczenia również od dłużnika rzeczowego, mimo że hipoteka wyrażona została w euro.

W ocenie Sądu Najwyższego bezzasadny w stopniu oczywistym jest zarzut naruszenia art. 65 § 1 i 2 oraz art. 60 k.c. W ustaleniach faktycznych przyjętych przez Sąd *meriti* nie ma żadnego elementu, który pozwalałby na przyjęcie, że intencją stron umowy pożyczki było zapewnienie bankowi możliwości domagania się zapłaty w złotych poza przypadkiem uregulowanym w uznanym za abuzywny art. 7.01 ust. 4. Samo zamieszczenie tego postanowienie w umowie prowadzi do przeciwnego wniosku. Gdyby, jak chce tego skarżący, ogólną intencją stron było zapewnienie możliwości dochodzenia spłaty pożyczki w złotych, trudno byłoby wytłumaczyć cel wprowadzenia odrębnej klauzuli przewidującej taką możliwość w szczególnej sytuacji, którą było wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego.

Możliwość żądania spłaty zobowiązania w złotych w niniejszej sprawie nie wynika również z art. 358 § 3 k.c. Należy zgodzić się ze skarżącym, że na tle tego przepisu, obowiązującego od 8 września 2016 r., mogą powstawać kontrowersje. W szczególności nie jest jasne, czy zachowało aktualność stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z 16 maja 2012 r., III CSK 273/11, zgodnie z którym w wypadku zwłoki dłużnika w spełnieniu świadczenia pieniężnego wyrażonego w walucie obcej wierzyciel ma prawo wyboru kursu tej waluty, tylko jeżeli dłużnik dokona wyboru waluty polskiej jako waluty świadczenia. Wydzielenie w odrębnej jednostce redakcyjnej przepisu (§ 3) prawa wierzyciela do żądania spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego NBP z dnia, w którym zapłata jest dokonywana, może sugerować, że celem ustawodawcy było wykreowanie prawa wierzyciela do żądania spełnienia świadczenia w złotych niezależnego od uprawnienia dłużnika. W tym kierunku wypowiedzieli się niektórzy przedstawiciele doktryny, przy czym inni pozostali przy dotychczas dominującym stanowisku.

Rozstrzygnięcie powyższego zagadnienia nie jest jednak ostatecznie konieczne dla rozpoznania skargi kasacyjnej, gdyż analiza zasad prawa międzyczasowego prowadzi do wniosku, że art. 358 § 3 k.c. nie ma zastosowania do stosunku prawnego wiążącego strony. Przypomnieć należy, że umowa pożyczki

została zawarta w styczniu 2009 r., a pozwani popadli w opóźnienie przed 11 sierpnia 2011 r. – dniem wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Artykuł 358 § 3 k.c. został wprowadzony do porządku prawnego 8 września 2016 r. na podstawie art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Ustawa nowelizująca nie zawierała szczególnych norm międzyczasowych, które odnosiłyby się do zmian wprowadzanych w Kodeksie cywilnym. W takim przypadku powszechnie akceptuje się stosowanie *per analogiam legis* zasad wynikających z ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (dalej: „p.w.k.c.”). Choć ustawa ta zawiera postanowienia bezpośrednio dotyczące zagadnień intertemporalnych związanych z wejściem w życie Kodeksu cywilnego w 1965 r., to jednak można z niej wywieść ogólne zasady prawa intertemporalnego, nadające się do zastosowania także w innych sytuacjach (zob. np. uchwały SN: z 20 września 1996 r., III CZP 106/96, OSNC 1997, nr 1, poz. 5; z 12 czerwca 2002 r., III CZP 35/02, OSNC 2003, nr 6, poz. 77, i z 8 października 2015 r., III CZP 53/15, OSNC 2016, nr 9, poz. 100).

W odniesieniu do wpływu, jaki na istniejące zobowiązanie ma wejście w życie nowej ustawy, za istotny można uznać art. XLIX p.w.k.c. W paragrafie 3 przewiduje on m.in., że przepisy Kodeksu cywilnego o skutkach niewykonania zobowiązań należy stosować do zobowiązań powstałych przed dniem wejścia Kodeksu w życie, jeżeli niewykonanie zobowiązania nastąpiło po tej dacie. Na tle art. XL § 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. – Przepisy wprowadzające kodeks zobowiązań, który stanowił pierwowzór dla art. XLIX § 3 p.w.k.c., Sąd Najwyższy przyjął, że jeżeli zwłoka powstała pod rządami ustawy dawnej i trwa pod rządami ustawy nowej, skutki zwłoki podlegają ustawie dawnej (orzeczenie SN z 26 maja 1937 r., C.III. 2109/36, OSNC 1938, nr 6, poz. 257; zob. też orzeczenie SN z 25 maja 1937 r., C.II. 93/37, OSNC 1938, nr 5, poz. 216). Przesądzające znaczenie dla wskazania prawa właściwego pod względem czasowym ma więc zgodnie z tymi orzeczeniami data wymagalności wierzytelności. Ponieważ zaś wierzytelność w niniejszej sprawie stała się wymagalna przed wejściem w życie art. 358 § 3 k.c., przepis ten nie znajdzie zastosowania.

Do analogicznego rezultatu musi prowadzić przyjęcie alternatywnego rozumowania w odniesieniu do zasad prawa międzyczasowego. Niezależnie od możliwych kontrowersji co do trafności wskazanych orzeczeń Sądu Najwyższego (por. sposób wykładni przyjęty w uchwale SN z 15 marca 2018 r., III CZP 107/17, OSNC 2019, nr 2, poz. 17), w ocenie Sądu Najwyższego w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną właściwsze wydaje się przyjęcie, że zasada wynikająca z art. XLIX § 3 p.w.k.c. nie ma charakteru ogólnej zasady prawa intertemporalnego, która miałaby znajdować zastosowanie przy kolejnych zmianach prawa w zakresie prawa cywilnego. Pierwotnym źródłem reguły wyrażonej w tym przepisie była bowiem szczególna motywacja prawodawcy związana z potrzebą pilnej unifikacji systemów prawnych na terenie kraju oraz zaostreżenia sankcji z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (zob. R. Longchamps de Bérier, „Zakres stosowania dotychczasowego prawa po wejściu w życie kodeksu zobowiązań”, Nowy Kodeks Zobowiązań. Dodatek do Gazety Sądowej Warszawskiej 1934, Nr 30–31, s. 115). Motywacja ta w znacznej części nie jest już obecnie aktualna, natomiast zdarzenie, jakim jest niewykonanie zobowiązania, należałoby uznać za związane z istotą stosunku prawnego w rozumieniu art. XLIX § 1 p.w.k.c. (tak B. Lackoroński, w: „Prawo intertemporalne prywatne. Komentarz do przepisów wprowadzających Kodeks cywilny”, red. K. Osajda, Warszawa 2021, art. XLIX, nb. 40, i tam cytowana literatura). Stanowisko to prowadzi do wniosku o konieczności zastosowania ustawy dawnej i oznacza, że art. 358 § 3 k.c. nie ma zastosowania do zobowiązań powstałych przed jego wejściem w życie.

Wniosek powyższy jest również lepiej uzasadniony niż ewentualne stanowisko przeciwne z celowościowego punktu widzenia. Strony, zaciągając zobowiązanie, biorą pod uwagę konsekwencje, jakie ustawa wiąże z jego niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem, w związku z czym nie powinny być zaskakiwane zmianami stanu prawnego w tym zakresie. Stosowanie prawa nowego do umownych stosunków zobowiązaniowych co do zasady narusza autonomię stron, w związku z czym w każdym wypadku, gdy taką normę należałoby zastosować, konieczne jest znalezienie do tego wyraźnej podstawy prawnej.

Przyjęcie wniosku, że ani umowa, ani ustawa nie zapewniały możliwości dochodzenia należności z tytułu umowy pożyczki w złotych, pozwala odnieść się do

trzeciego zarzutu kasacyjnego, dotyczącego naruszenia art. 509 § 1 i 2 k.c. W ramach tego zarzutu skarżący wywodzi, że skoro pierwotny wierzyciel był uprawniony do żądania zapłaty w złotych oraz do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego w złotych, to również powód jako cesjonariusz może domagać się zapłaty w tej walucie. Uznanie, że postanowienie umowne uprawniające bank do przeliczenia kwoty kredytu na złote było klauzulą abuzywną, a możliwość przeliczenia nie wynika z przepisów prawa, zaprzecza przesłankom, na których opiera się ten zarzut. Bank nie mógł domagać się zapłaty w złotych ani wystawić w tej walucie tytułu egzekucyjnego, w związku z czym stanowisko Sądu, że powodowi nie przysługuje prawo żądania zapłaty w tej walucie, nie narusza wymienionych przepisów.

Powyższe wnioski, zgodnie z którymi w świetle treści zobowiązania wierzycielowi nie przysługuje prawo do żądania od dłużnika osobistego spełnienia świadczenia w złotych, powodują, że traci na znaczeniu ocena zarzutu naruszenia art. 68 w zw. z art. 65 u.k.w.h. w dawnym brzmieniu. W związku z tym można jedynie na marginesie wspomnieć, że skarżący trafnie wskazuje na wyroki Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2015 r., V CSK 445/14, oraz z 18 maja 2016 r., V CSK 88/16, odnoszące się do stanu prawnego obowiązującego do 20 lutego 2011 r., z których wynika, że dopuszczalne było żądanie od dłużnika rzeczowego zapłaty w złotych, mimo że hipoteki zostały wyrażone w walucie obcej. Stanowisko Sądu Apelacyjnego nie jest w tej mierze w pełni jasne, ale wydaje się *prima facie* sprzeczne ze wskazanymi orzeczeniami. Rozstrzygnięcie powstałej różnicy stanowisk w tej mierze nie jest jednak w niniejszej sprawie niezbędne, gdyż założeniem poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego we wskazanych orzeczeniach było, by wierzyciel mógł domagać się zapłaty w złotych od dłużnika osobistego, a przesłanka ta nie jest w niniejszej sprawie spełniona.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 k.p.c. Suma zwrotu kosztów określona została na podstawie § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Suma ta została rozdzielona na oboje pozwanych w częściach równych (zob. uchwałę SN z 16 listopada 2023 r., III CZP 54/23).

(E.M.)

[ał]